

Պրովեսարներ բոլոր երկրների, միացե՛ք

ՀԿՊ ԿԵՆՏԿՈՄԻ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԳԻՏԱՅԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

Ագիտացիոնի ԲՐԱԿՆՈՏ

№ 23

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

1959

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

59

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիան	1
Կ. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ— ՍՍՌԻ Ժողովուրդների առա- ջին համագումարը	3
Ա.Ր. ՍԱՐԳՍՅԱՆ— Մեր ռեսպուբլիկայի գիշեր- օթիկ դպրոցները	15
Արդյունաբերական բեմաներ Ս. ՄԱՐԴՈՅԱՆ— Քիմիան ծառայում է ժողովրդ- դին	25
Գյուղատնտեսական բեմաներ Զ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ— Եկամուտների բաշխումը կոլ- տնտեսություններում	32
Օգտագործիչ զբույցի ժամանակ Գեղի ՀԿՊ XXI համագումարը (Թվեր ու փաս- տեր)	39
Օգնություն ագիտատորներին Թեմաներ և գրականություն ագիտատորների զբույցների համար	43

Խմբագրւթյան հասցեն— Երևան ՀԿՊ Կենտկոմ,
II հարկ, 60-րդ սենյակ, Գեոսխոս՝ 2—52—78:

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՌ ԳԵՐԱԳՈՒՅՆ ՍՈՎԵՏԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ՍԵՍԻԱՆ

Նոյեմբերի 18-ին, Օրհանում, Գերագույն Սովետի նիստերի դահլիճում բացվեց Հայկական ՍՍՌ հինգերորդ գումարման Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիան:

Քննարկման համար սեսիան հաստատում է հետևյալ օրակարգը՝ 1. Հայկական ՍՍՌ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1960 թվականի պետական պլանի մասին, 2. Հայկական ՍՍՌ 1960 թվականի Պետական բյուջեի և Հայկական ՍՍՌ 1958 թվականի Պետական բյուջեի կատարման մասին, 3. Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի դեպուտատին ետ կանչելու կարգի վերաբերյալ օրենքի նախագծի մասին, 4. Հայկական ՍՍՌ դատարանակազմության օրենքի նախագծի մասին, 5. Հայկական ՍՍՌ Կոնստիտուցիայի (Հիմնական Օրենքի) 19 և 47 հոդվածներում փոփոխություններ մտցնելու և Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի նախագահու-

5982-59

5398

թյան Հրամանագրերը հաստատելու մասին:
Օրակարգի առաջին հարցի մասին զեկու-
ցումով հանդես է գալիս Հայկական ՍՍՌ
Պետպլանի նախագահ, դեպուտատ՝ Լ. Ս.
Խաչատրյանը:

Ռեսպուբլիկայի աշխատավորները ոգե-
շնչված ՍՄԿՊ XXI համագումարի պատմա-
կան որոշումներով, լայնորեն ծավալելով
համաժողովրդական սոցիալիստական մըր-
ցությունը մեծ հաջողություններ ձեռք բերե-
ցին 1959 թվականի ժողովրդական տնտե-
սության պլանների կատարման ուղղու-
թյամբ: Այսպես, օրինակ, համախառն ար-
տադրանքի թողարկման 1959 թվականի
տասն ամսվա պլանը կատարվեց ժամկետից
շուտ, հոկտեմբերի 22-ին: Այդ հիմք է տա-
լիս ասելու, որ արդյունաբերական արտա-
դրանքի թողարկման ընթացիկ տարվա պլա-
նը կգերակատարվի ավելի քան 4 տոկոսով:
Այդպիսի խոշոր հաջողություններ են ձեռք
բերվել նաև գյուղատնտեսության բնագա-
վառում:

Ռեսպուբլիկայի արդյունաբերության և
գյուղատնտեսության զարգացման լայն մի-
ջոցառումներ են նախատեսվում 1960 թվա-
կանի ընթացքում: Ելնելով Հայկական ՍՍՌ
ժողովրդական տնտեսության զարգացման

— 2 —

1959—1965 թվականների յոթնամյա պլանով
սահմանված հիմնական խնդիրներից, ինչ-
պես նաև ՍՄԿՊ Կենտկոմի Հոնիսյան պլե-
նումի որոշումներից, 1960 թվականի պլա-
նում նախատեսվում է ամբողջ արդյունաբե-
րության համախառն արտադրանքի թողար-
կումը, 1959 թվականին սպասվող կատարո-
ղականի համեմատությամբ, ավելացնել 10,3
տոկոսով: Ընդ որում արտադրության մի-
ջոցների արտադրությունը կաճի 11,8 տոկո-
սով և սպառման առարկաների արտադրու-
թյունը՝ 7,6 տոկոսով: Զարգացման բարձր
տեմպեր են նախատեսվում ծանր արդյունա-
բերության հետևյալ ճյուղերում. գունավոր
մետալուրգիան՝ 8 տոկոսով, քիմիական ար-
դյունաբերությունը՝ 12,2, մեքենաշինությու-
նը՝ 34,5, այդ թվում էլեկտրատեխնիկա-
կանը՝ 33,7 տոկոսով, հաստոցաշինականը՝
32,9, սարքաշինականը՝ 57,4, շինանյութե-
րի արդյունաբերությունը՝ 20,8 տոկոսով:

1960 թվականին նախատեսվում է հնա-
ցած կոնստրուկցիայի մի շարք մեքենաներ,
հաստոցներ ու սարքեր հանել արտադրու-
թյունից և դրանք փոխարինել ավելի ժամա-
նակակից, առավել արտադրողական մեքե-
նաներով ու սարքերով: Բացի դրանից, պետք
է թողարկվեն արտադրանքի նոր տեսակներ,

— 3 —

որոնք լայնորեն կիրառվելու են ժողովրդական տնտեսության զանազան ճյուղերում:

1960 թվականին զգալի չափով զարգանալու է ռեսպուբլիկայի էներգետիկան: Էլեկտրաէներգիայի պահանջը այդ թվականին, 1959 թվականի համեմատությամբ, կաճի 8,3 տոկոսով: Այդ պահանջը պետք է բավարարվի ինչպես ռեսպուբլիկայում արտագրվող էլեկտրաէներգիայի, այնպես էլ Ադրբեջանական ՍՍՌ-ից էլեկտրաէներգիա ստանալու հաշվին: 1960 թվականը դառնալու է ամբողջ ռեսպուբլիկայի, նրա բոլոր քաղաքների, սովխոզների, կոլտնտեսությունների և բնակավայրերի համատարած էլեկտրիֆիկացումն ավարտելու տարի:

1960 թվականի պլանում զգալի տեղ է հատկացվում թեթև և սննդի արդյունաբերության զարգացմանը: Արդյունաբերության այդ ճյուղերի արտադրանքի ծավալը 1960 թվականին, 1959 թվականի համեմատությամբ, կավելանա համարյա 219 միլիոն ռուբլով կամ 5,5 տոկոսով:

Մեծ վերելք է ապրելու գյուղատնտեսությունը: Յոթնամյա պլանին համապատասխան 1960 թվականին ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսության մասնագիտացումը պետք է ընթանա խաղողագործության, պտղաբու-

— 4 —

ծության և անասնաբուծության ինտենսիվ զարգացման ուղղությամբ:

1960 թվականին անասնաբուծական մրթերքների համախառն արտադրությունը կոլտնտեսություններում և սովխոզներում, 1959 թվականի պլանի համեմատությամբ, կաճի հետևյալ չափով. միս՝ 16,4 տոկոսով, կաթ՝ 15,7, ձու՝ 72,7, բուրդ՝ 11,3 տոկոսով: Կաճի նաև հացահատիկային, բանջարանոցային և տեխնիկական կուլտուրաների համախառն բերքը: Նախատեսվում է 1960 թվականին յուրաքանչյուր ֆուրաժային կովի միջին կաթնատվությունը կոլտնտեսություններում հասցնել 1.593 կիլոգրամի, իսկ սովխոզներում՝ 2.002 կիլոգրամի:

Մեր ռեսպուբլիկայում գյուղատնտեսությունը եկող տարի կստանա 660 նոր տրակտոր, 120 կոմբայն և բազմաթիվ այլ գյուղատնտեսական մեքենաներ ու ավտոմեքենաներ:

Կոլտնտեսություններում ու սովխոզներում զգալի չափով աճելու է հանրային անասունների գլխաքանակը: Գյուղատնտեսական արտադրության աճին համապատասխան, էապես ավելանալու է գյուղատնտեսական մրթերքների մթերումները:

1960 թվականին կգցվեն 5.865 հեկտար

— 5 —

տարածությամբ խաղողի և պտղատու նոր
այգիներ, որից 3.285 հեկտարը սովխոզնե-
րում: Նախատեսվում է նոր այգիներ հիմնել
հիմնական այն հողերում, որոնք ոռոգվելու
են Թալինի, Արզնի—Շամիրամի և Կոտայքի
ջրանցքներով: Այդ վայրերում կազմակերպ-
վելու են խաղողագործական 5 նոր այգիներ:

Օրակարգի երկրորդ հարցի մասին զեկու-
ցումով հանդես եկավ Հայկական ՍՍՌ Ֆի-
նանսների մինիստր, դեպուտատ Ա. Կ. Շե-
կոյանը:

Սեսիան Հայկական ՍՍՌ 1960 թվականի
Պետական բյուջեն հաստատեց հետևյալ չա-
փով. եկամուտների գծով 3 միլիարդ 255 մի-
լիոն 10 հազար ուրբլի գումարով, ծախսերի
գծով՝ 3 միլիարդ 229 միլիոն 163 հազար
ուրբլի գումարով կամ ծախսերի նկատմամբ
եկամուտների՝ 25 միլիոն 847 հազար ուրբլի
գերազանցումով: 1960 թվականի Պետական
բյուջեն, 1959 թվականի բյուջեի համեմա-
տությամբ, աճում է 397 միլիոն 863 հազար
ուրբլով կամ 14,1 տոկոսով:

Պետական բյուջեի եկամուտների գերա-
կշռող մասը, ինչպես նախորդ տարիներին,
ստացվելու է պետական և կոոպերատիվ ձեռ-
նարկությունների ու կազմակերպությունների
կուտակումներից և 1960 թվականին կազմե-

— 6 —

լու է 2 միլիարդ 987 միլիոն 100 հազար ուրբ-
լի կամ բյուջեի բոլոր եկամուտների 91,8 տո-
կոսը:

1960 թվականին սոցիալիստական տնտե-
սությունից ստացվող եկամուտները, նախորդ
տարվա համեմատությամբ, աճում են մոտ
377 միլիոն 7 հազար ուրբլով կամ 14,5 տո-
կոսով: Դա տեղի կունենա արտադրության
հետագա ընդլայնման, ապրանքաշրջանառու-
թյան աճի, արտադրանքի ինքնարժեքի իջեց-
ման շնորհիվ:

Բյուջեի գումարից արդյունաբերության և
շինարարության վրա ծախսվելու է 1 մի-
լիարդ 629 միլիոն 600 հազար ուրբլի: Խոշոր
գումարներ են ծախսվելու նաև ժողովրդական
տնտեսության այլ ճյուղերի և սոցիալ-կուլ-
տուրական միջոցառումների ուղղությամբ:

Այնուհետև սեսիան հաստատում է օրա-
կարգի 3-րդ և 4-րդ կետերում նախատեսված
հարցերը, այն է. Հայկական ՍՍՌ Գերագույն
Սովետի դեպուտատին ետ կանչելու կարգի
վերաբերյալ օրենքի նախագիծը և Հայկական
ՍՍՌ դատարանակազմության օրենքի նա-
խագիծը: Փոփոխություններ է մտցնում Հայ-
կական ՍՍՌ Կոնստիտուցիայի (Հիմնական
Օրենքի) 19 և 47 հոդվածներում, ինչպես նաև
հաստատում է Հայկական ՍՍՌ Գերագույն
Սովետի նախագահության ընդունած Հրա-
մանագրերը:

ՍՍՌՄ ԺՈՒՆԱԼԻՍՏՆԵՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Կ. ՎԱՐԻԱՆՅԱՆ

Հայաստանի ժողովրդական միության
նախագահ

Այս տարվա նոյեմբերի 12—14-ը, մեր Հայրենիքի մայրաքաղաք Մոսկվայում տեղի ունեցավ ՍՍՌՄ ժողովրդականների Համամիութենական առաջին համագումարը:

Համագումարը, որին միութենական բոլոր ռեսպուբլիկաների ժողովրդների միություններից մասնակցում էին յոթ հարյուրից ավելի պատգամավորներ, անցավ քաղաքական մեծ վերելքի պայմաններում: Համագումարը ցուցադրեց սովետական ժողովրդների սերտ համախմբվածությունը Կոմունիստական պարտիայի շուրջը, նրանց նվիրվածությունը մարքսիզմ-լենինիզմի անմահ գաղափարներին, պատրաստակամությունը՝ իրենց բոլոր ուժերն ու ընդունակությունները

— 8 —

իսպառ դնելու մեր երկրում Կոմունիստական հասարակարգի կառուցման մեծ գործին:

Համագումարում ՍՍՌՄ ժողովրդների միության կազմբյուրոյի աշխատանքի և միության խնդիրների մասին զեկուցումով հանդես եկավ Կազմբյուրոյի անդամ՝ «Պրավդա» թերթի գլխավոր խմբագիր ընկ. Պ. Ա. Սատյուկովը:

ՍՍՌՄ ժողովրդների միության Կանոնադրության մասին զեկուցեց Կազմբյուրոյի գլխավոր քարտուղար ընկ. Պ. Պ. Երոֆեևը:

Հսկած զեկուցումների առթիվ համագումարն ընդունեց ընդարձակ բանաձև, հաստատեց ՍՍՌՄ ժողովրդների միության Կանոնադրությունը և ընտրեց ՍՍՌՄ ժողովրդների միության ղեկավար օրգաններ՝ ՍՍՌՄ ժողովրդների միության վարչություն և վերստուգիչ հանձնաժողով:

ՍՍՌՄ ժողովրդների միության վարչության առաջին պլենումը ՍՍՌՄ ժողովրդների միության վարչության նախագահ ընտրեց ընկ. Պ. Ա. Սատյուկովին, ինչպես նաև ընտրեց ՍՍՌՄ ժողովրդների միության 22 քարտուղար:

Այսպիսով, կազմակերպորեն ձևավորվեց ՍՍՌՄ ժողովրդների միությունը, որը ներկայումս արդեն միավորում է 23 հազար

— 9 —

ժուռնալիստների՝ հանդիսանալով Սովետական Միության մեջ ամենախոշոր, ստեղծագործական կազմակերպությունը:

Ի՞նչ է իրենից ներկայացնում ՍՍՌՄ ժուռնալիստների միությունը, որո՞նք են նրա խնդիրները:

ՍՍՌՄ ժուռնալիստների միությունը սովետական ժուռնալիստների կամավոր հասարակական ստեղծագործական կազմակերպություն է, որը կոչված է օգնելու պարտիային՝ մեր մամուլի, հրատարակչությունների, ռադիոյի և հեռուստատեսության աշխատանքը բարելավելու գործում:

Ժուռնալիստների ստեղծագործական կազմակերպության խնդիրները անբաժանելի են սովետական մամուլի խնդիրներից, այն մեծ գործերից, որ կատարում է սովետական ժողովուրդը՝ Կոմունիստական պարտիայի ղեկավարությամբ: Ժուռնալիստների միության խնդիրն է՝ ակտիվ կերպով նպաստել մեր մամուլի կանոնադրամանը, այն բանին, որ սովետական մամուլը դառնա պարտիայի ավելի ներգործուն զենքը ժողովրդական տրեստեսության ղեկավարման, աշխատավորների կոմունիստական դաստիարակության գործում: Միության խնդիրն է՝ ստեղծագործական կազմակերպությանը հատուկ բոլոր մի-

— 10 —

ջոցներով, ձևերով ու մեթոդներով ապահովել սովետական ժուռնալիստների ակտիվ մասնակցությունը յոթնամյակի առաջադրանքների իրականացման, մեր երկրում կոմունիստական հասարակարգի կառուցման համար մղվող պայքարին:

ՍՍՌՄ ժուռնալիստների միության անդամ կարող են լինել պարբերական մամուլում, ինֆորմացիայի օրգաններում, հրատարակչություններում, ռադիոյում և հեռուստատեսությունում աշխատող կամ թե նրանց աշխատակցող պրոֆեսիոնալ ժուռնալիստները, ֆոտո թղթակիցներն ու նկարիչները, ինչպես նաև առավել ակտիվ բանգյուղթղթակիցները, որոնք մշտապես աշխատակցում են մամուլին ու ռադիոյին և յուրացրել են ժուռնալիստական վարպետությունը:

Կոմունիստական պարտիան բարձր է գնահատում սովետական ժուռնալիստների աշխատանքը, նրանց դերը կոմունիստական հասարակարգի կառուցման համար մղվող պայքարում, աշխատավորների դաստիարակության գործում: Սովետական մամուլը կոմունիզմ կառուցողների մամուլն է: «Մեր երկրում, — ասված է ժուռնալիստների առաջին համագումարին ՍՄԿՊ Կենտկոմի ուղղած ողջույնի մեջ, — մամուլը դարձել է ժո-

ղովորդի հոգևոր կյանքի անբաժանելի մասը, իսկ սովետական ժուռնալիստիկան՝ պարտիական ու հասարակական գործունեության կարևորագույն բնագավառ»։ Սովետական ժուռնալիստները պարտիայի հավատարիմ օգնականներն են կոմունիզմի կառուցման համար նրա կազմակերպող ու ոգեշնչող մեծ գործունեության մեջ։ Ավելին, «ժուռնալիստները մեր պարտիայի ոչ միայն հավատարիմ օգնականներն են, այլև բառիս բուն իմաստով նրա հանձնակատարները, նրա մեծ գործի ակտիվ մասնակիցները», — ասաց ընկեր Ն. Ս. Խրուշչովը Կրեմլում սովետական ժուռնալիստների ընդունելությանն արտասանած ճառում։

Պարտիայի այդ մեծ վստահությունն արդարացնելու, կոմունիզմի մարտական պրոպագանդիստներ ու ակտիվ կառուցողներ լինելու համար սովետական ժուռնալիստները պետք է տիրապետեն մարքսիզմ-լենինիզմի ամենահաղթ գաղափարներին, զինվեն առաջավոր գիտելիքներով, սերտորեն կապված լինեն ժողովրդի հետ, ապրեն նրա գործերով ու խոհերով։ Ժուռնալիստների միությունը, իբրև ստեղծագործական կազմակերպություն, իր ամբողջ գործունեությամբ պետք է նպաստի, որպեսզի մամուլի էջերում ավելի հետա-

— 12 —

քրքիր ձևով, բազմազան ժանրերով լուսաբանվեն մեր երկրի տնտեսական և կուլտուրական շինարարության հարցերը, սովետական ժողովրդի բազմահարուստ կյանքը, յոթնամյակի հերոսների ստեղծագործ աշխատանքն ու հերոսական առօրյան։

Ժուռնալիստների միությունը բոլորովին անհրաժեշտ է կազմակերպություն է. նա դեռևս առաջին քայլերն է անում այն մեծ խնդիրների լուծման ճանապարհին, որոնք հետաքրքրում և հուզում են ժուռնալիստներին, մեր բանվորական և գյուղական թղթակիցներին։ Ժուռնալիստների միությունն իր ստեղծագործական աշխատանքը կատարելու համար կազմակերպում է սեկցիաներ ու հանձնաժողովներ, ստեղծագործական սեմինարներ ու խմբակներ, լեկտորիումներ, դասընթացներ, պրեսկոնֆերանսներ, հանդիպումներ ընթերցողների հետ և այլն։

Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը կազմակերպորեն ձևավորվեց այս տարի ապրիլին՝ Հայաստանի ժուռնալիստների առաջին հիմնադիր համագումարում։ Ներկայումս ժուռնալիստների միության մեջ, մեղմոտ ընդգրկված են մոտ 400 մարդ. դրանք մեր ռեսպուբլիկայի առավել փորձված ու ակտիվ ժուռնալիստներն են՝ մեր թերթի և

— 13 —

ժուռնալներին, հրատարակչութիւններին և ռադիո-հեռուստատեսութեան աշխատողները:

ՍՍՌՄ ժուռնալիստներին միութեան ստեղծումը սովետական մամուլի աճման ու կատարելագործման նկատմամբ Կոմունիստական պարտիայի անդու հոգատարութեան մի նոր, վառ արտահայտութիւնն է: Պարտիայի և կառավարութեան ղեկավարների ներկայութիւնը ՍՍՌՄ ժուռնալիստներին առաջին համագումարի բացմանը, համագումարի պատգամավորների ընդունելութիւնը Կրեմլում և ընկեր Ն. Ս. Խրուշչովի փալլուն ճառը ընդունելութեան ժամանակ, կրկին անգամ ցույց տվեցին, թե պարտիան, նրա լենինյան Կենտրոնական Կոմիտեն, որքան բարձր են գնահատում սովետական մամուլը և նրա աշխատողներին:

Սովետական ժուռնալիստներն այսուհետև էլ սրբութեամբ կպահպանեն բոլշևիկյան մամուլի տրադիցիաները, կոմունիզմի հաղթանակի համար իրենց անձնվեր պայքարով կարդարացնեն պարտիայի մեծ վստահութիւնը:

ՄԵՐ ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԿԱՅԻ ԳԻՇԵՐՈԹԻԿ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

ԱՐ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Գիշերօթիկ դպրոցը պետական հանրակրթական ուսումնա-դաստիարակչական նոր տիպի հիմնարկութիւն է: Այդ դպրոցների նպատակն է դաստիարակել կոմունիստական հասարակութեան համար բազմակողմանի զարգացած, կրթված և ակտիվ կառուցողներ:

Շնորհիվ ստեղծված լայն հնարավորութիւններին, այստեղ առավել հաջող է իրականացվում սաներին միջնակարգ ընդհանուր և պոլիտեխնիկական կրթութիւնը, ֆիզիկական, բարոյական ու գեղարվեստական դաստիարակութիւն տալու գործը, նրանք համեմատաբար լավ են պատրաստվում անմիջական պրակտիկ գործունեութեան և բարձրագույն ու միջնակարգ մասնագիտական դպրոցներում կրթութիւնը շարունակելու համար: Ուսումնական պարապմունքների հիմնական սկզբունքը գիշերօթիկ դրպ-

ժուռնալների, հրատարակչությունների և ուղիո-հեռուստատեսության աշխատողներ:

ՍՍՌՄ ժուռնալիստների միության ստեղծումը սովետական մամուլի աճման ու կատարելագործման նկատմամբ Կոմունիստական պարտիայի անդու հոգատարության մի նոր, վառ արտահայտությունն է: Պարտիայի և կառավարության ղեկավարների ներկայություը ՍՍՌՄ ժուռնալիստների առաջին համագումարի բացմանը, համագումարի պատգամավորների ընդունելություը Կրեմլում և ընկեր Ն. Ս. Խրուշչովի փալուն ճառը ընդունելության ժամանակ, կրկին անգամ ցույց տվեցին, թե պարտիան, նրա լենինյան Կենտրոնական Կոմիտեն, որքան բարձր են գնահատում սովետական մամուլը և նրա աշխատողներին:

Սովետական ժուռնալիստներն այսուհետև էլ սրբությամբ կպահպանեն բոլշևիկյան մամուլի տրադիցիաները, կոմունիզմի հաղթանակի համար իրենց անձնվեր պայքարով կարդարացնեն պարտիայի մեծ վստահությունը:

ՄԵՐ ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԿԱՅԻ ԳԻՇԵՐՈԹԻԿ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ

ԱՐ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Գիշերօթիկ դպրոցը պետական հանրակրթական ուսումնա-դաստիարակչական նոր տիպի հիմնարկություն է: Այդ դպրոցների նպատակն է դաստիարակել կոմունիստական հասարակության համար բազմակողմանի զարգացած, կրթված և ակտիվ կառուցողներ:

Շնորհիվ ստեղծված լայն հնարավորություններին, այստեղ առավել հաջող է իրականացվում սաներին միջնակարգ ընդհանուր և պոլիտեխնիկական կրթություը, ֆիզիկական, բարոյական ու գեղարվեստական դաստիարակություն տալու գործը, նրանք համեմատաբար լավ են պատրաստվում անմիջական պրակտիկ գործունեության և բարձրագույն ու միջնակարգ մասնագիտական դպրոցներում կրթություը շարունակելու համար: Ուսումնական պարապմունքների հիմնական սկզբունքը գիշերօթիկ դպ-

րոցում ուսուցման շաղկապումն է արտա-
դրական աշխատանքի հետ: Սաներին
պրակտիկ գործունեության համար նախա-
պատրաստելն իրագործվում է ուսուցման և
բազմապիսի կոլեկտիվ աշխատանքների ըն-
թացքում՝ սկսած ինքնասպասարկման տար-
րական ձևերից մինչև հասարակական ար-
տադրական աշխատանքին մասնակցելը:

Կենսագործելով հարազատ Կոմունիստա-
կան պարտիայի XXI համագումարի որոշու-
մը, ներկայումս ռեսպուբլիկայում գործում
են 12 գիշերային դպրոց, որոնցում ընդգրկ-
ված են ավելի քան 3000 աշակերտ:

Գիշերօթիկ դպրոցները երկու տիպի են՝
8-ամյա և 11-ամյա: Այդ դպրոցներում սո-
վորում են դեռահասներ ու պատանիներ
(7—18 տարեկան):

Երեխաները գիշերօթիկ դպրոց են ընդուն-
վում ծնողների կամ նրանց փոխարինող
անձանց ցանկությամբ: Առաջին հերթին
դպրոց են ընդունվում միայնակ մայրերի,
պատերազմի և աշխատանքային հաշման-
դամների երեխաները, որբերը, ինչպես նաև
այն երեխաները, որոնց դաստիարակության
համար ընտանիքում չկան անհրաժեշտ
պայմաններ: Ծնող չունեցող երեխաները գի-
շերօթիկ դպրոցում պահվում են պետության

— 16 —

հաշվին: Նյութապես ապահովված ծնողները
մասնակցում են իրենց երեխաների վրա
կատարվող ծախսերին՝ սահմանված չափով:
Առանձին դեպքերում քաղաքային, շրջանա-
յին Սովետների գործադիր կոմիտեների ո-
րոշմամբ ծախսերը վճարելուց ազատվում և
ամբողջովին պետական միջոցների հաշվին
պահվում են բազմազավակ և չապահովված
ընտանիքների երեխաները:

Գիշերօթիկ դպրոցում սովորողների ընդ-
հանուր քանակը պետք է լինի 600-ից ոչ ա-
վելի, իսկ յուրաքանչյուր դասարանի աշա-
կերտների քանակը՝ 30: Ուսումնական տա-
րին գիշերօթիկ դպրոցներում սկսվում և ա-
վարտվում է մասսայական դպրոցների հետ
միասին: Ձմեռային և գարնանային արձա-
կուրդները ևս տրվում են մասսայական
դպրոցների հետ միասին: Ամառվա ընթաց-
քում երեխաներին արձակուրդ է տրվում
ծնողների ցանկությամբ: Գիշերօթիկ դպ-
րոցների սաների ծնողները միշտ հնարավո-
րությույն ունեն հանդիպել իրենց երեխանե-
րի հետ: Դրա համար, շատ դպրոցներում ար-
դեն ստեղծված են ծնողների հանդիպման
սենյակներ: Բացի այդ յուրաքանչյուր կիրա-
կի օր ծնողները կարող են երեխաներին տա-
նել տուն: Երեխաների հանրակրթում աշխա-

րոցում ուսուցման շաղկապումն է արտա-
դրական աշխատանքի հետ: Սաներին
պրակտիկ գործունեության համար նախա-
պատրաստելն իրագործվում է ուսուցման և
բազմապիսի կոլեկտիվ աշխատանքների ըն-
թացքում՝ սկսած ինքնասպասարկման տար-
րական ձևերից մինչև հասարակական ար-
տադրական աշխատանքին մասնակցելը:

Կենսագործելով հարազատ Կոմունիստա-
կան պարտիայի XXI համագումարի որոշու-
մը, ներկայումս ռեսպուբլիկայում գործում
են 12 գիշերային դպրոց, որոնցում ընդգրկ-
ված են ավելի քան 3000 աշակերտ:

Գիշերօթիկ դպրոցները երկու տիպի են՝
8-ամյա և 11-ամյա: Այդ դպրոցներում սո-
վորում են դեռահասներ ու պատանիներ
(7—18 տարեկան):

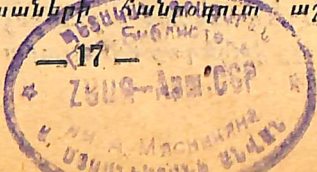
Երեխաները գիշերօթիկ դպրոց են ընդուն-
վում ծնողների կամ նրանց փոխարինող
անձանց ցանկությամբ: Առաջին հերթին
դպրոց են ընդունվում միայնակ մայրերի,
պատերազմի և աշխատանքային հաշման-
դամների երեխաները, որբերը, ինչպես նաև
այն երեխաները, որոնց դաստիարակության
համար ընտանիքում չկան անհրաժեշտ
պայմաններ: Ծնող չունեցող երեխաները գի-
շերօթիկ դպրոցում պահվում են պետության

— 16 —

հաշվին: Նյութապես ապահովված ծնողները
մասնակցում են իրենց երեխաների վրա
կատարվող ծախսերին՝ սահմանված չափով:
Առանձին դեպքերում քաղաքային, շրջանա-
յին Սովետների գործադիր կոմիտեների ո-
րոշմամբ ծախսերը վճարելուց ազատվում և
ամբողջովին պետական միջոցների հաշվին
պահվում են բազմազավակ և չապահովված
ընտանիքների երեխաները:

Գիշերօթիկ դպրոցում սովորողների ընդ-
հանուր քանակը պետք է լինի 600-ից ոչ ա-
վելի, իսկ յուրաքանչյուր դասարանի աշա-
կերտների քանակը՝ 30: Ուսումնական տա-
րին գիշերօթիկ դպրոցներում սկսվում և ա-
վարտվում է մասսայական դպրոցների հետ
միասին: Ձմեռային և գարնանային արձա-
կուրդները ևս տրվում են մասսայական
դպրոցների հետ միասին: Ամառվա ընթաց-
քում երեխաներին արձակուրդ է տրվում
ծնողների ցանկությամբ: Գիշերօթիկ դպ-
րոցների սաների ծնողները միշտ հնարավո-
րություն ունեն հանդիպել իրենց երեխանե-
րի հետ: Դրա համար, շատ դպրոցներում ար-
դեն ստեղծված են ծնողների հանդիպման
սենյակներ: Բացի այդ յուրաքանչյուր կիրա-
կի օր ծնողները կարող են երեխաներին տա-
նել տուն: Երեխաների հանրակրթում աշխա-

— 17 —

տանքը նրանց ամառային հանգստի հետ զուգակցելը ապահովվում է դպրոցում: Երեխաների աշխատանքային դաստիարակությանը նպատակասլաց ընթացք տալու համար դրպրոցում ստեղծվում են ուսումնական հարուստ կաբինետներ (ֆիզիկայի, քիմիայի, բնագիտության, էլեկտրատեխնիկայի), ուսումնա-արտադրական արհեստանոցներ, տնարարության կաբինետներ, ռադիոհանգույցներ, հանդիսասրահ, ֆիզկուլտ դահլիճ, հանգստի ու խաղի սենյակներ, ինչպես նաև ուսումնա-փորձնական հողամաս կամ ուսումնական տնտեսություն:

Երեխաների աշխատանքային ուսուցումը և արտադրական պարապմունքները տարվում են հատուկ մասնագետների միջոցով:

Կարճ ժամանակ է ինչ գոյություն ունեն գիշերօթիկ դպրոցները: Բայց դրանք արդեն մեծ ճանաչում են գտել հասարակության մեջ: Ամենակարևորն այն է, որ այս դպրոցներում հաջող կերպով է իրականացվում միասնական, համերաշխ և աշխատասեր աշակերտական կոլեկտիվ ստեղծելու խնդիրը: Կոլեկտիվ աշխատանքի պրոցեսում աստիճանաբար ձևավորվում է երեխայի անձնավորությունը, կոփվում կամքն ու բնավորությունը: նրանք դառնում են տոկուն, աշ-

— 18 —

խատասեր, քաղաքավարի և կուլտուրական: Դաստիարակչական աշխատանքների նպատակասլաց կազմակերպման շնորհիվ գիշերօթիկ դպրոցում երեխայի անհատական ընդունակություններն ու ձիրքը առավել հաջող է դրսևորվում, զարգանում և ճիշտ ընթացքի մեջ է դրվում: Այստեղ ամեն ինչ կատարվում է կոլեկտիվում, կոլեկտիվի միջոցով և կոլեկտիվի համար: Երեխաների հետ տարվող դաստիարակչական աշխատանքները ղեկավարելու համար բացի ուսուցիչներից, յուրաքանչյուր դասարան ունի երկուական դաստիարակ: Որպես դաստիարակներ այս դպրոցներում նշանակված են ռեսպուբլիկայի մանկավարժական կադրերից լավագույնները: Շնորհիվ հետևողական դաստիարակչական միջոցառումների կարճ ժամանակվա ընթացքում գիշերօթիկ դպրոցների սաները դառնում են օրինակելի ու աշխատասեր:

Շատ աշխատանքներ այժմ կատարում են իրենք երեխաները, որը նպաստում է նրանց աշխատանքային դաստիարակությանը:

Բացի գործնական առարկաների ուսուցումից, հաշվի առնելով աշակերտների հակումները, հետաքրքրություններն ու ունակությունները, բոլոր դպրոցներում կազմա-

կերպոված են խառատների, փականագործների, ատաղձագործների, լուսանկարիչների, կինոմեխանիկների, կոշկակարների, կար ու ձևի և շատ ուրիշ խմբակներ: Այդ խմբակներում երեխաներն ընդգրկվում են ըստ իրենց ցանկության ու հակումների:

Երկու-երեք տարի առաջ կազմակերպված դպրոցներում ստեղծված խմբակներում ընդգրկված աշակերտներն արդեն ձեռք են բերել աշխատանքային որոշակի հմտություններ: Նրանք այժմ կարողանում են պատրաստել դուլլեր, ցնցուղներ, բռնիչներ, մուրճեր, ծաղկամաններ, սպորտային գավաթներ, մոդելներ, մակեթներ, աթոռիկներ, կարում են հագուստներ, ասեղնագործում սեղանի ծածկոցներ, կատարում ֆոտո աշխատանք, ցուցադրում կինոնկարներ և այլն:

Բացի տեխնիկական խմբակներում կատարվող աշխատանքից, երեխաները լայնորեն ընդգրկված են նաև հանրօգուտ, ինքնասպասարկման աշխատանքի մեջ: Այժմ աշակերտներն իրենք են հարդարում իրենց անկողինները, մաքրում ննջարանները, արհեստանոցները, բակը, կարում անձեռոցիկները, կոճակները, վերանորոգում գուլպաները և այլն:

Հերթապահության կարգով երեխաները

— 20 —

մաքրում են ընդհանուր օգտագործման սենյակները՝ դահլիճը, գրադարանը, պիոներական սենյակը, միջանցքները, սրահները, հետևում են կարգ ու կանոնին և գույքի պահպանմանը: Աշակերտներն են հետևում բակի սպորտ հրապարակի մաքրությանը, պահպանում են բակում եղած գույքը և ունեցվածքը: Ճաշարանում հերթապահներն օգնում են խոհարարներին պահեստից սնունդամթերք ստանալիս, մաքրում և ճաշի համար նախապատրաստում են բանջարեղենը, ճաշ եփելիս օգնում են խոհարարներին, իրենց ամրացված խմբերին մատակարարում են ճաշ, ճաշից հետո մաքրում սեղաններն ու ճաշարանը և օգնում ամանների լվացմանը: Այս բոլոր աշխատանքների պրոցեսում երեխաները ձեռք են բերում տնարարական հմտություն:

Դպրոցների մի մասը (Կիրովական, Լենինական, Արզնի) արդեն ունեն իրենց ուսումնա-փորձնական հողամասերը: Երեխաները շնորհալի գործեր են կատարում այդ հողամասերում: Կիրովականի և Լենինականի դպրոցները օրինակելի կերպով մշակված հողամասերից ստացած մրգով ու բանջարեղենով բարելավում և ուժեղացնում են երեխաների սնունդը, նրանց ապահովում թարմ

մրգով ու բանջարիղենով: Հողամասի մշակումը ևս շատ է նպաստում երեխաների կուլեկտիվ դաստիարակությանը: Յուրաքանչյուր դասարան, իրեն ամրացված փոքրիկների հետ միասին, կազմում են հողամասը մշակող մի արտադրական բրիգադա, որն իր հերթին բաժանվում է օղակների: Բրիգադան իր կողմից ընտրում է բրիգադիր, իսկ օղակը՝ օղակավար:

Հողամասի մշակման բոլոր աշխատանքները ղեկավարում է ագրոնոմը: Հողամասերում երեխաների կատարած աշխատանքը ունի ուսուցողական խոշոր նշանակություն: Երեխաները սովորում են՝ հողը պարարտացնել քիմիական և օրգանական պարարտանյութերով, կատարել ցանք, սածիլում, քաղհան, փխրեցում, բուծում, աճեցնել սլոդատու ծառեր, պայքարել դյուղատնտեսական վնասատուների դեմ և այլն:

Դնլրոցների արհեստանոցներում, ուսումնափորձնական հողամասում ինքնաուպասարկման և հանրօգուտ աշխատանքի միջոցով երեխաների մեջ սեր ու հետաքրքրություն է ստեղծվում ոչ միայն դեպի ֆիզիկական աշխատանքը, այլև աշխատանքի մարդիկ, հասարակական բարիքնիր արտադրողները: Պատահական չէ, որ այժմ Երևա-

— 22 —

նի № № 1, 2, 3, 5 դպրոցների աշակերտները ոչ միայն ակտիվ մասնակցություն են ունենում խմբակային պարապմունքներին, այլև իրենք էլ են ձգտում նյութական արժեքներ ստեղծել, իրենց աշխատանքի պտուղները տեսնել: Օրինակ № 1 գիշերօթիկ դպրոցում 25 աշակերտներ այնպես են հրմտացել խառատի մասնագիտության գծով և 15 աշակերտներ կոշկակարության գծով, որ արտադրության մեջ կարող են կատարել 3-րդ և 4-րդ կարգի խառատի կամ կոշկակարի աշխատանք: Կիրովականի № 2 գիշերօթիկ դպրոցի շատ աշակերտներ դպրոցի հողամասի մշակման պրոցեսում դարձել են այգեգործներ և բանջարաբույծներ: Կիրովականի գիշերօթիկ դպրոցի սաները հըրճվանքով ու հպարտությամբ ցույց են տալիս իրենց նորոգած մահճակալները, պատրաստած հագուստի կախիչները, շենքի նորոգման համար մետաղյա մասերը, դռների բռնակները: Այս դպրոցում երեք տարվա ընթացքում կոշկակարական խմբակում ընդգրկված երեխաները վերանորոգել են ավելի քան 2000 զույգ կոշիկ:

Գիշերօթիկ դպրոցներում լայն հնարավորություններ են ստեղծված երեխաների էսթետիկական դաստիարակության համար:

— 23 —

Բոլոր դպրոցներն ունեն դաշնամուրներ, լա-
րային և փողային երաժշտական գործիքներ,
հեռուստացույցներ, ռադիոընդունիչներ և
երաժշտական զանազան գործիքներ: Յուրա-
քանչյուր դպրոց ունի երգ-երաժշտության
գծով մասնագետ աշխատող, որոնց ղեկա-
վարությամբ ծավալվում է երեխաների գե-
ղարվեստական ինքնագործունեությունը:
Դպրոցներում կան ասմունքի, երգ ու պարի,
թատերական, նկարչական, քանդակագոր-
ծական խմբակներ:

Գիշերօթիկ դպրոցների ցանցի ընդար-
ձակման ու զարգացման համար կան լայն
հեռանկարներ: Այդ նպատակով նախատես-
վում է գիշերօթիկ դպրոցների շենքերի շի-
նարարություն: Այսպես, օրինակ՝ 1960 թվա-
կանին գիշերօթիկ դպրոցների շենքեր են
կառուցվելու Դիլիջանում, Կիրովականում,
Հոկտեմբերյանում, Լենինականում: Այնուհե-
տև ըստ տարիների գիշերօթիկ դպրոցների
շենքեր են կառուցվելու 1960—61 ուսումնա-
կան տարում 16, 1961—62 ուսումնական
տարում՝ 12 և ապա սկսած 1963—66 թվա-
կաններից՝ յուրաքանչյուր ուսումնական տա-
րում 10-ական: 1965—66 ուսումնական տա-
րում գիշերօթիկ դպրոցներում սովորողների
թիվը այժմյան 3.000-ից կհասցվի 24.000-ի:

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԹԵՄԱՆԵՐ

ՔԻՄԻԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒՄ Է ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ

Մ. ՄԱՐԴՈՅԱՆ

Օրեցօր աճում և ծաղկում է մեր ռեսպուբ-
լիկայի քիմիական արդյունաբերությունը:
Այժմ ռեսպուբլիկայի քիմիական արդյունա-
բերության ձեռնարկություններում թողարկ-
վում են ժողովրդական տնտեսության հա-
մար կարևոր այնպիսի արտադրանքներ,
ինչպիսիք են՝ ավտոդողերը, կաուչուկը,
կարբիդ-կալցիումը, կաուստիկ սոդան, հան-
քային պարարտանյութերը, ծծմբային,
քացախային ու աղային թթուները և շատ
ուրիշ արժեքավոր նյութեր:

ՍՄԿՊ Կենտկոմի 1958 թվականի Մայիս-
յան պլենումը, ելնելով պարտիայի XX հա-
մագումարի որոշումներից, ծրագրեց քի-
միական արդյունաբերության հետազա-
րույն զարգացում, հատկապես պլաստմա-
սաների, արհեստական ու սինթետիկ ման-
րաթելի և սինթետիկ կաուչուկի արտադրու-
թյան գործում:

Ղարադաշի բնական գազը հիանալի հումք է հանդիսանում քիմիական արդյունաբերության համար: Մինչև օրս կառուցվել և քիմիական մի շարք նյութերի արտադրությունը հիմնված էր ացետիլենի վրա, որն ստացվում էր կալցի-կարբիդից: Բնական գազից ստացվող մեկ տոննա ացետիլենի ինքնարժեքը և նրա արտադրության համար կապիտալ ներդրումները մոտ 40 տոկոսով ավելի պակաս են, քան կարբիդից ստացվող մեկ տոննայինը: Կիրովի անվան գործարանում 6.400 խորանարդ մետր բնական գազի վերամշակումից կստացվի մեկ տոննա ացետիլեն, որը կօգտագործվի կառուցվելի և ուրիշ կարևոր քիմիական նյութեր արտադրելու համար, իսկ արտադրության մնացուկները կօգտագործվեն որպես վառելանյութ:

Կիրովականի քիմիական կոմբինատում բնական գազը մշակելիս, նրա մնացուկները օգտագործվելու են որպես հումք՝ պարարտանյութ ստանալու համար:

Ղարադաշի բնական գազը, որպես ամենից նպատակահարմար և էժան հումք, ռեսպուբլիկայի քիմիական արդյունաբերության ձեռնարկություններին հնարավորություն կտա ընդլայնելու թողարկվող արտադրան-

— 26 —

քը: Այսպիսով, լայն պայմաններ կստեղծվեն ժողովրդական տնտեսության և բնակչության աճող կարիքները բավարարելու համար: Պոլիվինիլացետատ գործարանում ժամկետից շուտ յուրացվեցին վինիֆլեքային խեժի և մեկուսացնող լաքի արտադրությունը: Վերջինս աչքի է ընկնում իր էլեկտրամեկուսիչ բարձր հատկություններով, դրա համար էլ այն հաջողությամբ օգտագործվում է էլեկտրամեքենաշինության, սարքաշինության և ռադիոտեխնիկայի արտադրության մեջ:

Նույն գործարանում նախատեսված է ցելյուլոզի մշակումը, որը հնարավորություն կտա արտադրել կինոժապավեններ, թափանցիկ թիթեղիկներ, արհեստական թելեր, հեռախոսափողեր, ակնոցների շրջանակներ, մեքենաների ղեկանիվներ և այլ իրեր:

Ցելյուլոզայի բազայի հիման վրա յուսնամյակում Կիրովականում հիմնադրվելու է առանձին գործարան, որը արտադրելու է ացետատային մետաքս: Այս մանվածքը երկու անգամ ավելի դիմացկուն է, քան վիսկոզային մանվածքը, և համարյա չի կորցնում իր դիմացկանությունը խոնավ վիճակում: Դրանից ստացված գործվածքը օժտված է

ուլտրամանիշակագույն ճառագայթները թափանցելու հատկությամբ: Ացետիլենի մետաքսի մանվածքը մեծ կիրառություն կգտնի ռեսպուբլիկայի տեքստիլ արդյունաբերության մեջ՝ լայն սպառման բարձրորակ ապրանքներ արտադրելու գործում: Ացետիլենային մետաքսի որոշ մասը կգործադրվի ավտոդողերի արտադրության համար: Նախատեսված է Հրազդան քաղաքում կառուցել կապրոնային կորդի գործարան:

Ավտոդողերի արտադրության մեջ բազմաթեւը կապրոնով փոխարինելը հնարավորություն կտա 40 տոկոսով ավելացնել ավտոդողերի վազքը, իսկ կաուչուկի ծախսումը կրճատել մոտավորապես 20 տոկոսով: Բացի այս, կոնտեսվի 25 հազար տոննա երկարաթել բարձրորակ բամբակ:

Պոլիվինիլացետատ գործարանում յուրացվել է մի շարք կարևոր քիմիական նյութ, որը հնարավորություն է տալիս արտադրել չկոտրվող ապակիներ:

Յոթնամյա պլանով նախատեսված է Կիրովի անվան գործարանում պոլիվինիլբլորիտ խեժի արտադրություն: Սրա հիման վրա պատրաստված պլաստմասսաները ունեն զարգացման անսահման հեռանկարներ: Նրանց միջոցով կարտադրվեն կաբելի և

— 28 —

հեռախոսային լարերի մեկուսիչներ, որը կտա մեծ քանակությամբ կապարի, բամբակեղենի և մետաքսյա թելի խնայողություն: Պոլիվինիլբլորիտի խառնուրդները կօգտագործվեն արհեստական կաշվի, կոշիկեղենի և գալանտերեայի արտադրության մեջ: Այժմ արդեն վաճառքի են հանված այդ նյութից պատրաստված անձրեանոցներ, սեղանի սփռոցներ, կոշիկներ և այլն: Առավել մեծ ու լայն հեռանկարներ ունի պոլիվինիլբլորիտը շինարարության մեջ: Նրանցից կը պատրաստվեն լինոլիումներ, գունավոր պարկետներ, խողովակներ, սանիտարական-տեխնիկական առարկաներ և այլ իրեր: Պլաստմասսաների օգտագործումը շինարարության մեջ, բավականին կկրճատի բանվորական ուժը և կարագացնի շինարարությունը:

Պոլիվինիլբլորիտի մյուս միացումները կօգտագործվեն մեքենաշինության, գյուղատնտեսության, լաբերի ու ներկերի, սինթետիկ մանրաթելի՝ քլորինի արտադրության մեջ և ժողովրդական տնտեսության այլ բնագավառներում:

Մոտակա տարիներին, ինչպես նախատեսված է յոթնամյա պլանով, Կիրովականի քիմիական կոմբինատում շահագործման

— 29 —

կհանձնվեն դիցիանդիամիդի և մելամինի արտադրության ցեխերը: Դիցիանդիամիդը հանդիսանում է մելամինի արտադրության հիմնական հումքը, որը կարելի է օգտագործել նաև պլաստմասսաների, սոսինձի, լաքերի արտադրության համար, ինչպես նաև տեքստիլ արդյունաբերության մեջ: Մելամինը և նրա սինթետիկ խեժերը լայն կիրառություն կգտնեն բարձրորակ սոսինձների պատրաստման գործում, որոնք կփոխարինեն թանկարժեք և հազվագյուտ կազինային սոսինձին, որն օգտագործվում է ֆաներային արտադրության մեջ: Մելամինից պատրաստված լաքերը աչքի են ընկնում իրենց բարձր էլեկտրամեկուսիչ, ջերմա և ջրակաշուն հատկություններով, որոնց շնորհիվ էլ լայն օգտագործում կգտնեն էլեկտրամեքենաշինության արտադրության մեջ: Մելամինի լուծույթով հագեցված թղթե և գործվածքե պարկերը հանդիսանում են խոնավություն շթափանցող լավագույն տարաներ՝ զանազան ապարատների փոխադրման համար, որոնց անհրաժեշտ է պահպանել խոնավությունից: Օրինակ, քիմիկատները, սննդամթերքները և այլն: Մելամինի առանձնահատկություններից մեկն էլ նրա չխտանալու (շմտնելու) հատկությունն է:

— 30 —

Մելամինի լուծույթով հագեցված գործվածքը լվանալու ժամանակ չի խտանում, որը և տալիս է գործվածքեղենի խնայողություն 10—15 տոկոսի չափով: Մելամինի միացությունը ուրիշ քիմիական նյութերի հետ, տալիս է պլաստմասսաների արժեքավոր նոր տեսակներ՝ ժողովրդական տնտեսության տարբեր բնագավառներում օգտագործելու համար: Այդ կոմբինատում 1959 թվականի սեպտեմբերին շահագործման հանձնվեց սինթետիկ կորունդի ցեխը: Սինթետիկ կորունդն ունի կարևոր նշանակություն ժողովրդական տնտեսության համար:

Նախատեսված է ռեսպուբլիկայում կառուցել նաև քիմիական հակազդակների, դեղագործական պրեպարատների գործարաններ, ինչպես նաև տեխնիկական քիմիայի արտադրությունը, որը լայն կիրառում կգտնի անասնաբուժության մեջ:

Նշված քիմիական նյութերի յուրացումը յոթնամյակում կհանդիսանա ժողովրդական տնտեսության զարգացման կարևոր և պատասխանատու խնդիրներից մեկը:

ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ ԿՈՒՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ

Դ. ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ

Հայկական ՍՍՈՒ Գյուղատնտեսության
մինիստրության ավագ տեսուչ-վերահսկիչ

Շուտով կոլտնտեսություններում կա-
վարտվի 1959 թվականի տնտեսական տա-
րին, հանրագումարի կբերվեն ձեռք բերված
հաջողությունները և կկատարվեն եկամուտ-
ների բաշխումներ:

Կոլտնտեսություններում եկամուտների
բաշխումը քաղաքական և տնտեսական կա-
րևոր նշանակություն ունեցող գործ է: Եկա-
մուտների բաշխման ճիշտ կազմակերպումը
և անցկացումը մեծապես կնպաստեն հան-
րային տնտեսության հետագա առավել զար-
գացմանը, կոլտնտեսականների բարեկե-
ցության բարձրացմանը:

1958 թվականի նախորդ տարվա համե-
մատությամբ մեր ռեսպուբլիկայի կոլտնտե-

— 32 —

սությունների դրամական եկամուտները ա-
ճեցին ավելի քան 200 միլիոն ռուբլով, հաս-
նելով մեկ միլիարդ 25 միլիոն ռուբլու: Մի-
լիոնատեր և բազմամիլիոնատեր կոլտնտե-
սությունների թիվը 247-ից հասավ 328-ի,
անբաժանելի ֆոնդերին հատկացվեց 199,3
միլիոն ռուբլի, յուրաքանչյուր աշխօրին
բաշխվող եկամուտները ավելացան շուրջ 17
տոկոսով: Այս բարձր ցուցանիշները ար-
դյունք են գյուղատնտեսական կոլտնտեսու-
թյան բերքատվության ու անասնաբուծության
մթերատվության բարձրացման:

1959 թվականի տնտեսական տարում
գյուղատնտեսական մթերքների ավելի ա-
ռատություն է ստեղծված և ավելի լավ
նախադրյալներ կան կոլտնտեսություննե-
րում եկամուտները հաջող բաշխելու հա-
մար:

Եկամուտների բաշխման կարևորագույն
նախապայմանը նաև այն է, որ այն կա-
տարվի մեր կոլտնտեսային գյուղացիության
ակտիվ մասնակցությամբ:

Մինչև եկամուտների բաշխումը պետք է
կազմակերպված անցկացնել կոլտնտեսու-
թյունների ունեցվածքի գույքագրումը (ին-
վենտարիզացիան):

Գույքագրման աշխատանքներում, որը

սկսվել է դեկտեմբերի 1-ից և ավարտվելու է մինչև 1960 թվականի հունվարի 1-ը, պետք է ընդգրկել կոլտնտնավարչության, վերստուգիչ հանձնաժողովի և հանրային արտադրության մեջ աշխատող, բարեխիղճ ու օբյեկտիվ կոլտնտեսականների:

Կոլտնտեսության գույքագրման հանձնաժողովը պետք է կշռի, հաշվի, ստուգի և հատաբերի գույքի, մթերքների, նյութերի, ինչպես նաև դրամական ու այլ միջոցների փաստացի քանակը, դուրս բերի մնացորդները: Այնուհետև կոլտնտեսության ունեցվածքի հաշվապահական մատյաններով մնացորդները պետք է համեմատել նրանց բնականում եղած քանակի հետ, պարզել ավելցուկները և պակասորդները (եթե այդպիսիք կան) այն հաշվով, որպեսզի ըստ հաշիվների մնացորդները տարեկան հաշվետվության մեջ լրիվ ու ճշտորեն համապատասխանեն գույքային ցուցակների տվյալներին:

Եթե գույքային հանձնաժողովը եկամուտների բաշխման գործում թույլ տա սխալներ, ապա հանրային ունեցվածքի շռայլման փաստերը կարող են անխուսափելի լինել:

Կոլտնտեսությունների եկամուտների բաշխման գործում խոշոր ճեղքվածք կարող է

— 34 —

առաջացնել դեբիտորական և գերավանսավորման պարտքերը:

Եթե մինչև եկամուտների բաշխումը չըգանձվեն ու չլիկվիդացվեն առաջացած պարտքերը, հնարավոր չի լինի ժամանակին և լրիվ չափով վճարել կոլտնտեսականների աշխօրերի հասույթը, հետևաբար կոպիտ կերպով կխախտվի եկամուտների բաշխման սկզբունքը ի հաշիվ բարեխիղճ կոլտնտեսականների: Այդ հանգամանքը կարող են շարաշահել անբարեխիղճ անձինք:

Դեբիտորական և գերավանսավորման պարտքերը գանձելու և լիկվիդացնելու գործով կարելի է հետևել Կամոյի և Կիրովականի շրջանների կոլտնտեսությունների օրինակին, որոնք 1959 թվականի տարեսկզբին ունեցած զգալի չափերի հասնող պարտքերը գանձել և մինիմում չափի են հասցրել: Նրանք հնարավորություն ունեն մինչև եկամուտների բաշխումը լրիվ չափով գանձել ու լիկվիդացնել նաև պարտքերի մնացորդը:

Եկամուտների բաշխումը հաջող ու կազմակերպված կանցկացվի այն դեպքում, երբ կոլտնտեսությունները պետական պարտավորությունները կատարելու հետ միասին ժամանակին առանձնացրել են սերմացուն,

— 35 —

ապահովագրական, կերի ֆոնդերը, գանձել և լիկվիդացրել են գերավանսավորման ու դերիտորական պարտքերը, վճարել են կրեդիտորական պարտքերը, համապատասխան գումար են հատկացրել անբաժանելի ֆոնդի համար, փակել են ընթացիկ տարվա արտադրական և վարչատնտեսական ծախսերը, ստեղծել են օգնության և կուլտուրական կարիքների ֆոնդեր և այլն:

Կոլտնտեսություններում ստացվող եկամուտների ներկա աճը հնարավորություն է տալիս կենսագործելու կոլտնտեսականներին ամեն ամսյա դրամական ավանս տալու կարևորագույն միջոցառումը:

ՍՍԿՊ Կենտրոնական Կոմիտեն և ՍՍՌՍ Մինիստրների Սովետը 1956 թվականի մարտի 6-ի համատեղ որոշմամբ միջոցառումներ մշակեցին և խորհուրդ տվին կոլտնտեսություններին՝ լրիվ շահով կիրառել կոլտնտեսականներին ամենամսյա դրամական ավանս տալու կարգը, քանի որ մինչ այդ գոյություն ունեցող պրակտիկան, երբ աշխօրերի դիմաց բաշխելու ենթակա եկամուտների հիմնական մասը կոլտնտեսականներին տրվում էր միայն տարին ավարտելուց հետո, չէր համապատասխանում հանրային տնտեսության զարգացման դուր-

— 36 —

ծում կոլտնտեսականների նյութական շահագրգռվածությանը:

Պարտիայի և կառավարության դիրեկտիվները կենսագործելու, կոլտնտեսականներին ամենամսյա դրամական ավանս տալու համար անհրաժեշտ է ավանսավորման ֆոնդ ստեղծել և այն լրացնել ու հարստացնել, որպեսզի գալիք տարին հնարավոր լինի կոլտնտեսականներին ամեն ամիս ավանս տալ:

Ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսությունների ղգալի մասը արդեն կիրառում է ամեն ամիս դրամական ավանս տալու կարգը: Իջևանի շրջանի Ծնոքավանի, Կամոյի շրջանի Նորադուզի, Շահումյանի շրջանի Ստալինի և Շահումյանի անվան, Մեղրու շրջկենտրոնի և շատ ուրիշ կոլտնտեսություններ անցել են դրամական վարձատրության և կոլտնտեսականներին յուրաքանչյուր ամիս ավանսի կարգով, դրամական վարձատրությունն են տալիս:

Կոլտնտեսային կարգի հետագա զարգացման, կոլտնտեսականների բարեկեցության բարձրացման հիմնական հարցերից մեկը դա կոլտնտեսությունների անբաժանելի ֆոնդերի ավելացումն է:

Անբաժանելի ֆոնդի ավելացմամբ ամենից առաջ շահագրգռված է կոլտնտեսային

— 37 —

գյուղացիությունը, որովհետև այն համապատասխանում է նրա անձնական շահերին: Որքան մեծ լինի անբաժանելի ֆոնդը, կոլտնտեսությունը այնքան շատ մեքենաներ կունենա, այնքան լավ մեքենայացված կլինեն գյուղատնտեսական աշխատանքները, ավելի թեթև կլինի կոլտնտեսականների միջոցով կատարվելիք գործը, բարձր կլինի արտադրողականությունը և արագ կզարգանա հանրային տնտեսությունը:

Այս կապակցությամբ օրինակ կարող է ծառայել էջմիածնի շրջկենտրոնի լենինի անվան կոլտնտեսությունը, (կոլտնտվարչության նախագահ Ն. Մարգարյան), որը 1958 թվականին ստացավ 16,4 միլիոն ռուբլի դրամական եկամուտ և նույն տարում անբաժանելի ֆոնդին հատկացրեց շուրջ 3 միլիոն ռուբլի: Կոլտնտեսության անբաժանելի ֆոնդը այժմ հասնում է 26,5 միլիոն ռուբլու:

Այս տարի կոլտնտեսությունները ավելի բարձր կազմակերպվածությամբ կկատարեն եկամուտների բաշխումը և նոր հաջողություններով կդիմավորեն ՍՄԿՊ Դեկտեմբերյան պլենումը:

ՕԳՏԱԳՈՐԾԻՐ ԶՐՈՒՅՑԻ ԺԱՄԱՆԱԿ

ԴԵՊԻ ՀԿՊ XXI ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

(Թվեր և փաստեր)

Աշխատանքային բուռն խանդավառությամբ են համակված մեր ռեսպուբլիկայի գյուղատնտեսության աշխատողները: Նրանք ուժ ու եռանդ չեն խնայում սոցիալիստական մրցությամբ ստանձնած պարտավորությունները բարձր ցուցանիշներով կատարելու, ՀԿՊ XXI համագումարը նոր հաջողություններով նշանավորելու համար: Ահա այդ են հաստատում հետևյալ թվերն ու փաստերը:

★ Այս տարվա նոյեմբեր ամսի տվյալներով ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսությունները 100,7 տոկոսով կատարել են կովերի գլխաքանակն ավելացնելու պլանը: 1959 թվականի գյուղատնտեսական տարում խոզերի գլխաքանակը կոլտնտեսություններում ավելացել է 122,6 տոկոսով, իսկ սովխոզներում՝ 119,7 տոկոսով:

★ Անասնաբուծության զարգացման 1959 թվականի պլանը բարձր ցուցանիշներով են կատարել Հոկտեմբերյանի, Ապրանի, Արթիկի, Բասարգեչարի, Ն-

ղեգնածորի, Ղափանի, Մալտուսու, Շահումյանի, էջմիածնի և մի շարք ուրիշ շրջաններ

★ Ռեսպուբլիկայի ծխախոտագործական կոլտնտեսությունները նոյեմբերի 20-ի տվյալներով, անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ 6,5 տոկոսով ավելի շատ ծխախոտ են հանձնել պետությանը:

★ Ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսությունները այս տարվա 10 ամսում, անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ, կաթի արտադրությունն ավելացրել են 91 հազար 466 ցենտներով: Նույն ժամանակամիջոցում առանձնապես բարձր ցուցանիշների են հասել Ազիզբեկովի, Ախուրյանի, Կիրովականի, Իջևանի, Նոյեմբերյանի, Հոկտեմբերյանի, Սպիտակի, էջմիածնի և մի շարք ուրիշ շրջաններ:

★ 1959 թվականի գյուղատնտեսական տարվա 10 ամսում Կալինինոյի շրջանի կոլտնտեսություններն ամեն մի կովից ստացել են 2043 կիլոգրամ կաթ, Հոկտեմբերյանի կոլտնտեսությունները՝ 1936 կիլոգրամ կաթ, էջմիածնի կոլտնտեսությունները՝ 1810 կիլոգրամ կաթ, Ստեփանավանի կոլտնտեսությունները՝ 1633 կիլոգրամ, Ամասիայի կոլտնտեսությունները՝ 1522 կիլոգրամ և այլն: Այդ նույն ժամանակամիջոցում ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսություններում յուրաքանչյուր կովի միջին կաթնատվությունը կազմել է 1350 կիլոգրամ:

★ Այս տարի կոլտնտեսություններում զգալիորեն

— 40 —

ավելացել է բրդի արտադրությունը: 1959 թվականի 10 ամսում, 1958 թվականի նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ, ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսությունները բրդի արտադրությունն ավելացրել են ավելի քան 741 ցենտներով:

Ոչխարների բրդատվությունը բարձրացնելու մասին ստանձնած պարտավորությունը Նղեգնածորի շրջանի կոլտնտեսությունները կատարել են 116,1 տոկոսով, Նոյեմբերյանինը՝ 121,6, Սպիտակինը՝ 111,7, Ապարանինը՝ 104,4, Բասարգեշարինը՝ 108,1 տոկոսով և այլն:

★ 1959 թվականի նոյեմբերի 1-ի տվյալներով ռեսպուբլիկայի կոլտնտեսություններում, 1958 թվականի նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ, ձվի արտադրությունն ավելացել է 158,8 տոկոսով:

★ Ռեսպուբլիկայի մի շարք շրջաններ բարձր ցուցանիշներով են կատարում մսի արտադրությունն ավելացնելու վերաբերյալ իրենց ստանձնած պարտավորությունները: Նղեգնածորի շրջանը սոցմրցությամբ նախատեսված 6774 ցենտների փոխարեն մսի արտադրությունը հասցրել է 8.082 ցենտների, Սպիտակի շրջանը՝ 5392 ցենտների փոխարեն, 6955 ցենտների, Հոկտեմբերյանի շրջանը՝ 7087 ցենտների փոխարեն 8657 ցենտների և այլն:

★ Կիրովականի շրջանի կոլտնտեսությունները այս տարվա տասն ամսում, անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ, խոզի մսի արտա-

— 41 —

դրության պլանը կատարել են 287,2 տոկոսով, Իջևանինը՝ 166,1 տոկոսով, Կրասնոսելսկինը՝ 218,7 տոկոսով, Սպիտակինը՝ 174,5 տոկոսով և այլն:

★ Ազիզբեկովի շրջանում այս տարվա 9 ամսում, անցյալ տարվա նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ, մսի արտադրութունն ավելացել է 29, կաթինը՝ 13,8, ձվինը՝ 36 տոկոսով:

★ Գյուղատնտեսության զարգացման բնագավառում մեծ աշխատանք է կատարվելու 1960 թվականին:

Կոլտնտեսությունների 1960 թվականին յուրաքանչյուր 100 հեկտարի դիմաց կենդանի քաշով կրտսանան 43,5 ցենտներ միս, 1959 թվականի 37,8 ցենտների դիմաց, 192 ցենտներ կաթ, նախորդ տարվա 166,6 ցենտների դիմաց:

★ Նույն ժամանակամիջոցում մսի գնումներն ու հանձնումները (կենդանի քաշով) կավելանան 2.700 տոննայով, կաթինը՝ 11.300 տոննայով, ձվինը՝ 4 միլիոն հատով, բրդինը՝ 300 տոննայով, բամբակինը՝ 500 տոննայով, բանջարեղենինը՝ 5 հազար տոննայով:

★ 1960 թվականին կոլտնտեսությունները յուրաքանչյուր ֆուրաժային կովից կստանան 1.593 կիլոգրամ՝ կաթ, իսկ սովխոզները՝ 2.002 կիլոգրամ:

ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻՆ

ԹԵՄԱՆԵՐ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԱԳԻՏԱՏՈՐՆԵՐԻ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

1. ՍՍՌՄ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՋԵՆ

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Օրենք Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկաների Միության 1960 թվականի Պետական բյուջեի մասին, ընդունված ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի հոկտեմբերի 31-ի համարում:

Օրենք ՍՍՌ Միութենական ռեսպուբլիկաների բյուջեային իրավունքների մասին, ընդունված ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 3-ի համարում:

ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երրորդ սեսիան, ինֆորմացիոն հաղորդագրություններ տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի հոկտեմբերի 28—31-ի համարում:

Ա. Ե. ԲՈՉԻՆՅԱՆ— Ճառ ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի հոկտեմբերի 30-ի համարում:

Վ. Ռ. ՂԱԶԱՐՅԱՆ— Ճառ ՍՍՌՄ Գերագույն Սովե-

տի երրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի հոկտեմբերի 30-ի համարում:

ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի որոշումը ՍՍՌՄ 1958 թվականի Պետական բյուջեի կառավարման հաշվետվությունը հաստատելու մասին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի հոկտեմբերի 31-ի համարում:

ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երրորդ սեսիան, զրույց, տպագրված «Ագիտատորի բլոկնոտ»-ի 1959 թվականի 21-րդ համարում:

2. ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1960 թվականի Պետական պլանը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Օրենք ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1960 թվականի պետական պլանի մասին, հաստատված ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի հոկտեմբերի 31-ի համարում:

ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երրորդ սեսիան, ինֆորմացիոն հաղորդագրություններ, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի հոկտեմբերի 28—31-ի համարում:

Կյանքի հրամայական պահանջը, «Պրավդա»-ի առաջնորդողը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 3-ի համարում:

— 44 —

3. Հավերժական խաղաղություն տանող ուղին

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Ն. Ս. ԽՐՈՒՇՉՈՎ— Սովետական Միության միջազգային դրության մասին, զեկուցում ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երրորդ սեսիայում, 1959 թվականի հոկտեմբերի 31-ին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 1-ի համարում:

Սովետական Սոցիալիստական Ռեսպուբլիկաների Միության Գերագույն Սովետի Դիմումը աշխարհի բոլոր երկրների պառլամենտներին, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 1-ի համարում:

Ա. Բ. Արխտով— Խաղաղության և ժողովուրդների պահպանության լենինյան գաղափարների հաղթանակը, զեկուցում տրված Մոսկվայի Սովետի հանդիսավոր նիստում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 7-ի համարում:

4. Հայկական ՍՍՌ Պետական բյուջեն

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Միութենական Ռեսպուբլիկաների պետական բյուջեն, ընդունված ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի երրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 3-ի համարում:

Օրենք Հայկական Սովետական Սոցիալիստական

— 45 —

Ռեսպուբլիկայի 1960 թվականի Պետական բյուջեի մասին, ընդունված Հայկական ՍՍՌ հինգերորդ գումարման Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 27-ի համարում:

Ա. Կ. ՇԵԿՈՅԱՆ— Հայկական ՍՍՌ Պետական բյուջեի և Հայկական ՍՍՌ 1958 թվականի Պետական բյուջեի կառավարման մասին, ղեկուցում Հայկական ՍՍՌ հինգերորդ գումարման Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 19-ի համարում:

Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի բյուջետային հանձնաժողովի նախագահ, դեպուտատ Գ. Տ. Չոլախյանի հարակից ղեկուցումը, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 20-ի համարում:

Դեպուտատների ելույթներ Հայկական ՍՍՌ Հինգերորդ Գումարման Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 20—24-ի համարներում:

5. Հայկական ՍՍՌ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1960 թվականի պլանը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Օրենք Հայկական ՍՍՌ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1960 թվականի պետական պլանի

— 46 —

մասին, ընդունված Հայկական ՍՍՌ հինգերորդ գումարման Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 22-ի համարում:

Լ. Ս. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ— Հայկական ՍՍՌ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1960 թվականի պետական պլանի մասին, ղեկուցում տրված Հայկական ՍՍՌ հինգերորդ գումարման Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 19-ի համարում:

Դեպուտատների ելույթներ Հայկական ՍՍՌ հինգերորդ Գումարման Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի 20—24-ի համարներում:

6. Հայկական ՍՍՌ դատարանակազմության նոր օրենքը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Օրենք Հայկական ՍՍՌ դատարանակազմության մասին, ընդունված Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 24-ի համարում:

Ս. Ս. ՈՍԿԱՆՅԱՆ— Հայկական ՍՍՌ դատարանակազմության օրենքի նախագծի մասին, ղեկուցում Հայկական ՍՍՌ հինգերորդ գումարման Գերագույն Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 22-ի համարում:

— 47 —

Դեպուտատների ելույթներ Հայկական ՍՍՌ դատա-
բանականության օրենքի նախագծի մասին, տպա-
գրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 22—
24-ի համարներում:

7. Սովետական դեմոկրատիզմի հետագու- յա զարգացումը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Օրենք Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի դե-
պուտատին ետ կանչելու կարգի մասին, ընդունված
Հայկական ՍՍՌ հինգերորդ գումարման Գերագույն
Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի
1959 թվականի նոյեմբերի 22-ի համարում:

Բ. Ե. ՍԱՐԿԻՍՈՎ.— Հայկական ՍՍՌ Գերագույն
Սովետի դեպուտատին ետ կանչելու կարգի վերաբե-
րյալ օրենքի նախագծի մասին, ղեկուցում Հայկական
ՍՍՌ հինգերորդ Գումարման Գերագույն Սովետի երկ-
րորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվա-
կանի նոյեմբերի 22-ի համարում:

Դեպուտատների ելույթներ Հայկական ՍՍՌ Գերա-
գույն Սովետի դեպուտատին ետ կանչելու կարգի վե-
րաբերյալ օրենքի նախագծի մասին, տպագրված
«Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 22—24-ի հա-
մարներում:

СОДЕРЖАНИЕ

Стр.

МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ БЕСЕД

Вторая сессия Верховного Совета Ар- мянской ССР	1
К. Варданян.—Первый съезд журнали- стов СССР	8
Ар. Саркисян.—Школы-интернаты нашей республики	15

ПРОМЫШЛЕННЫЕ ТЕМЫ

М. Мардоян.—Химия служит народу	25
---	----

СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ ТЕМЫ

Д. Хачатрян.—Распределение доходов в колхозах	32
--	----

ИСПОЛЬЗУЙ ВО ВРЕМЯ БЕСЕДЫ

Навстречу XXI съезду КП Армении (цифры и факты)	39
--	----

В ПОМОЩЬ АГИТАТОРАМ

Темы и литература для бесед агитаторов	43
--	----

Դեպուտատների ելույթներ Հայկական ՍՍՌ դատա-
բանակազմության օրենքի նախագծի մասին, տպա-
գրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 22—
24-ի համարներում:

7. Սովետական դեմոկրատիզմի հետագա զարգացումը

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Օրենք Հայկական ՍՍՌ Գերագույն Սովետի դե-
պուտատին ետ կանչելու կարգի մասին, ընդունված
Հայկական ՍՍՌ հինգերորդ գումարման Գերագույն
Սովետի երկրորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի
1959 թվականի նոյեմբերի 22-ի համարում:

Բ. Ե. ՍԱՐԿԻՍՈՎ.— Հայկական ՍՍՌ Գերագույն
Սովետի դեպուտատին ետ կանչելու կարգի վերաբե-
րյալ օրենքի նախագծի մասին, ղեկուցում Հայկական
ՍՍՌ հինգերորդ Գումարման Գերագույն Սովետի երկ-
րորդ սեսիայում, տպագրված «Ս. Հ.»-ի 1959 թվա-
կանի նոյեմբերի 22-ի համարում:

Դեպուտատների ելույթներ Հայկական ՍՍՌ Գերա-
գույն Սովետի դեպուտատին ետ կանչելու կարգի վե-
րաբերյալ օրենքի նախագծի մասին, տպագրված
«Ս. Հ.»-ի 1959 թվականի նոյեմբերի 22—24-ի հա-
մարներում:

СОДЕРЖАНИЕ

Стр.

МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ БЕСЕД

Вторая сессия Верховного Совета Ар- мянской ССР	1
К. Варданян.—Первый съезд журнали- стов СССР	8
Ар. Саркисян.—Школы-интернаты нашей республики	15

ПРОМЫШЛЕННЫЕ ТЕМЫ

М. Мардоян.—Химия служит народу	25
---	----

СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫЕ ТЕМЫ

Д. Хачатрян.—Распределение доходов в колхозах	32
--	----

ИСПОЛЬЗУЙ ВО ВРЕМЯ БЕСЕДЫ

Навстречу XXI съезду КП Армении (цифры и факты)	39
--	----

В ПОМОЩЬ АГИТАТОРАМ

Темы и литература для бесед агитаторов	43
--	----

**ՇԱՐՈՒՆԱԿՎ ՈՒՄ Է
«ԱԳԻՏԱՏՈՐԻ ԲԼՈԿՆՈՏ»-Ի**

**1960 ԹՎԱԿԱՆԻ
ՔԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Հուլյս է տեսնում ամսական 2 անգամ:

1 ամիսը — 1 ռ. 50 կ.

6 ամիսը — 9 ռ.

12 ամիսը — 18 ռ.

Մեկ համարը 75 կոպեկ

ՍՈՅՈՒԶՊԵՋԱՏ

**Отдел пропаганды и агитации
ЦК КП Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА
№ 23 1959 г.**

ՎՖ 08874

Պատվեր 813

Տիրաժ 8535

ՀՍՍՐ Կուլտուրայի մինիստրության հրատարակչությունների և պոլիգրաֆ արդյունաբերության գլխավոր վարչության 11 տպարան, Երևան Կոմունյանցի № 8:
Գինը 50 կոպ.: